

ושו"ת משיב דברים ח"א ח סימן מ"ד יעו"ש.

ובנוגע כמה שצריך להיות גובה המחיצה, לפי האמור צריך שתהיה גובהה כגובה איש בערך כשלש אמות וחצי.

בברכה

אליעזר יהודא וולדינברג

סימן ח

א. בשיעור טלית קטן

ב. בכוונת מהרי"ל בחיוב טלית לפני הנישואין שבמשנ"ב סימן י"ז סק"י

ב"ה, כ' מנ"א תשנ"ב

לכבוד הרב הגאון המפורסם לשבח המגיע מוה"ר אהרן סימן טוב שליט"א ראש כולל באר מים חיים בת"א.

יקבל בזה הסכמתי לספרו על או"ח כמבוקשו.

ולחיבת הקודש אעיר הארה קצרה אודות בירורו

שכותב ע"ד המשנ"ב בסי' ח' ס"ק ט"ז ע"ד שיעור ט"ק, ובמ"ש ומסיק שעכ"פ לענין קיום מצות ט"ק השיעור הוא אמה וחצי על אמה אם כי שלא לברך מכח ספיקות בזה.

למען לא יחסר המזג ברצוני להביא בזה מול הנ"ל דעת אחד מגדולי אחרוני הפוסקים דס"ל דלא כן, וכי כדי לקיים המצוה לא צריכים בכלל שיעורא בט"ק.

דיעוין בערוך השלחן או"ח סי' ח' סעי' ד' שמביא דברי הנמוקי יוסף בשם הריטב"א שכותב

כי יש מהראשונים שאמרו כי אין מצות טלית מתקיימת אלא בעטיפת הראש לכסות בו ראשו וגופו או רובו, ושלדבריהם אין מצות ציצית באלו הטליתות הקטנים וכו', אבל אין נראה כן אלא כל כסות של ד' כנפות חייבת בציצית ויוצא בה ידי מצות ציצית, וכו' ומוסיף דרוב הגדולים הסכימו לזה וכן המהרי"ק והמהרי"ל כמ"ש בב"י ע"ש.

ובהסתמך על זה ממשיך הערוך השלחן לקמן בסי' ט"ז מדי דברו על השיעור של

ט"ק והביאו דברי גדולים בזה מסכם וכותב בסעי' ה' וז"ל: ולענ"ד כל חקירה זו בחנם והעולם מקיימים מצות ציצית בטליתות הקטנים דכבר ביארנו בריש סימן ח' מהנמו"י והריטב"א שיש מהראשונים שאמרו דציצית אינה אלא בבגד שמעטף הראש ורוב הגוף ולפי"ז כל טליתות קטנים שלנו אינם חייבים בציצית, ונידחו דבריהם, ומן התורה כל בגד של ד'

ציץ אליעזר - כ / ולדינברג, אליעזר יהודה בן יעקב גדליהו {עמוד 43} {177}

כנפות שנושא על גופו חייב בציצית, וגם דעת רבינו הב"י כן הוא, והא דבעינן עיטוף רוב הגוף זהו בטלית העליון שהוא כמו הסודר שבזמן הגמרא שהי' הילוכם בזה כידוע ולכן מברכין עליהו להתעטף בציצית ובה בעינן **שיעור** מפני שהוא על הבגדים, אבל **טלית** קטן שתחת הבגדים א"צ **שיעור** כלל דאם רק יש בו ד' כנפות חייב בציצית, וכן מבואר בהדיא מדברי הריטב"א והנמוקי"י שהבאנו שם בסעי' ד' עכ"ל הערוה"ש.

הרי לנו דעת-תורה ברורה מהגאון בעל ערוה"ש דס"ל דבט"ק אין צריך שיעור כלל, וכל שיש בו ד' כנפות חייב בציצית, ושמקיימים שפיר על ידי לבישת בגד כזה מצות ציצית. וגם מעיד ובא על מנהג העולם בכזאת ללבוש ט"ק שאין בהם שיעור, ומיישב שהעולם מקיימים שפיר עי"כ מצות ציצית בטליתות הקטנים שכאלה.

אוסף ע"ז כיהודה ועוד לקרא, כי זכורני מנעויות יקירי ירושלים ^{הנמוקי"א} מדקדקים במצות שהיו לבושים ט"ק שאין בהם בהחלט שיעור של אמה וחצי, ואפי' לא אמה אחת, ות"ח אחד מהמקורבים ביותר של הגאון הגרצ"פ פרנק העיד לפני שגם דעתו של הגרצ"פ ז"ל היה נוטה לכך שא"צ שיעור (מבלי להזכיר מהערוה"ש) והיה מצביע על אחד ישיש מיקירי ירושלים (שאנכי ג"כ הכרתיו) שהיה לבוש ט"ק שאין בו שיעור, והיה שואל בתימא: האם זקן זה איננו מקיים בלבישת ט"ק כזה מצות ציצית? ודי בזה.

בברכה

אליעזר יהודא וולדינברג

(ב) **אגב**. לפני זמן מה שאלני ת"ח גדול אחד על המשנ"ב בסי' י"ז סק"י שמביא מדרשות מהרי"ל בה' נשואין שנוהגים שגם נערים גדולים אין מתעטפין בציצית עד שנושאים להם נשים וסמכו להן אקרא דכתיב גדילים תעשה לך וסמך ליה כי יקח איש אשה, ומסיים וכותב ע"ז המשנ"ב דהוא דבר תמוה דעד שלא ישא אשה יהיה יושב ובטל ממצות ציצית, ונשאר בתימא, ושאלני הת"ח הנ"ז דאין כאן תימא כי בודאי כוונת המהרי"ל בנוגע לטלית גדול וזהו שכותב כלשון אין מתעטפין בציצית עד שנושאים להם נשים, דלשון עיטוף נאמר על ט"ג שתעטפין בו אבל ט"ק שפיר היו לובשין.

ובאשר אין מזה עוד כ"כ הוכחה שהמכוון רק על ט"ג, וגם דא"כ מהו האסמכתא דקרא מהא דסמך ליה כי יקח איש אשה אם היו לובשים גדילים גם לפני זה, התבוננתי בספרים, וראיתי שעל הקוש